

ek

Tibor, BIA és a STER'S

CLUBBAN

bombát

21. (Rador.) Vienne este bált rendezett a nyi ifjúsági szervezete...

ziumi tanuló az igazgatót

21. (Az Uj Kelet tud.) játszódtott le a napok-papiu Iliu gimnázium-

alkalmával a gimnázium-igazgatója elbukatta és asította Moldovanu és diákokat, akik előlött az igazgató lakására és kitessékelték őket, nagy voltak a lakásba és az ott rövid eszmecsere...

tek a német korlatok

21. (Rador.) Hessa meg a német hadgyakorlat- b hadtest, a repülőök és vesznek. Ez a legnagyobb áboru óta. Jelen vannak és Göring is.

21. (Rador.) Vom állügyminiszter ma megatonal temetőt. Valószínűl kormányzót és Darányi ökököt.

21. (Rador.) Dr Göbbel iszter ma beirta nevét a egkönyvébe, majd meg-miniszterelnököt.

rg-lás

21. (Rador.) A történelmi regényel, Apis és Este' 408 lap, has lehull' 436 lap, 172 lap

ál, CLUJ

Kérje az új könyvszer- ljes jegyzékét!

T. NYOMASA, CLUJ

születés: 8-61.

Adapt. post. No. 22471

Di Ramasetter Róbert

BUDAPEST

Diszter 2. I. e.

16. Telefo: Helypont: 1 évre 600. Adó: Havonta 2, Helyre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és hánsági zsidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZDOPOLITIKAINAPILAP

Érmentelen leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Fejlesztő szerkesztő: János Ferenc. Búcsú szerkesztő: Hátszegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
 Szerda, 1936. szeptember 23.
 5696. EV. TISRI 7. XIX. EVF. 221. SZAM

A genfi bonyodalom

Az az áldatlan, de részben kényszerítő szerep, amelynek eljátszására a francia és angol kormányok Abessziniának a Népszövetség tagállamai közül való kizárása körül vállalkoztak, egyelőre kudarcra, még pedig megnyugtató, sőt felemelő kudarcra végződött.

A népszövetségi delegátusok között bátor példaadók adták tanujelét annak, hogy az erőszak hatalmát nem ismerik el a jog és az igazság forrásának s ennek következményeképpen nem voltak hajlandók Abessziniát kizárását megszavazni.

Abessziniá delegátusai és maga a négyes is, olyan erkölcsi elégtételek kaptak ilyenképpen, amely ha nem is változtatja meg a legyőztes szomorú tényét, de mindenesetre enyhíti annak keserűségét.

A győztes Olaszországnak pedig éreznie kell, hogy a fasizmus által dicsőített brutális erőszak, védtelen asszonyok és gyermekek „civilizált” legyilkolása nem feltétlenül jelenti az erőszak erkölcsi elismerését is.

A Népszövetség közgyűlésének Abessziniá mellett állásfoglalása azt bizonyítja, hogy Európában, ha halványan pisllakolva is, de él még a lelkiismeret szelleme. S az abesszini delegáció kizárásának kudarcra annak is kétségtelen jele, hogy ha Franciaország és Anglia kormányai az európai békét nem tartanak — súlyos erkölcsi áldozatok fejében is — megvédendő kincsnek, úgy Olaszország még további kudarcokat, sőt erkölcsi megaláztatásokat is kénytelen volna elviselni.

Bármilyen természetű is lesz a hágai döntőbíróság döntése az abesszini delegátusok kizárása ügyében és bármilyen további bonyodalomak lépjenek is fel a kizárás, illetőleg a kinemzárás kapcsán, azt már ma is elvitathatatlan tényként lehet leszámolni, hogy a fasizmus agresszivitása nem minden nép és nem minden ország közvéleményét és politikai életét fertőzte meg, sőt világosra egyre inkább szélesedik ama talpalatnyi hely, amelyen lábát megvetve, a tagadás szelleme majdan megdöntheti a nyílt erőszak uralmát.

Genfben nagy bonyodalom okozott és okoz az abesszini delegáció kizárása körüli kérdés rendezetlensége, de ez a bonyodalom mégis megéri az árát: megéri, mert egy letipott, ki-szemazított és megalázott népnél legalább az emberi együttérzés és szolidaritás melegségét és bizalmát juttatta.

A cuzista demagógia és a falusi igazság

Ami a satumarémegeyi Tarna-Mare községben történt, az nem demagógia, nem politikai hazugság, hanem a mindennapok életének jellemző, igaz és felemelő igazsága.

Ebben a községben zsidók és románok együtt vonultak fel a cuzista népgyűlésre. Igen természetes. Látványosság akadt a faluban és a zsidók és a románok, akik együtt járnak színházba, ha van a faluban színház, együtt nézik a cirkuszt, sőt együtt fizetik az adót és együttes adakozásból tartják el a községi iskola tanítóját, együtt menték el a legújabb cirkuszi látványosságra, a nemzeti kereszténypart népgyűlésére is.

Ezeknek a ma még politikai jelszavaktól meg nem mérgezett román parasztnak a szemében mi lehetett más egy ilyen cuzista csindaratta, mint cirkusz vagy más efajta látványosság? Amit ezek a cuzisták akarnak, az a jőzan paraszt szemében nyilvánvalóan értelmetlen.

Mert miért bántaná ő azt a zsidót, akivel már a nagyapja is együtt élt a faluban és akivel soha semmiféle baja nem volt?

A paraszt nagyon jól tudja, hogy milk az ő bajai. Baj, ha nagy az adó, baj, ha drága a bankkölcsön, nagy baj, ha olcsó a buza és még nagyobb baj, ha a kartellek elviselhetetlenül felisrófálják az ipari cikkek árát.

A legkisebb baj az, hogy a zsidó is ott akar boldogulni a román faluban. Ha pedig ez baj, akkor legfeljebb a zsidónak az, aki bizony a mai viszonyok mellett a szörnyen nyomorgó faluban pontosan éppen olyan nehéz tud boldogulni, mint a földművelő.

Igy hát románok és zsidók nyugodtan felvonultak együtt a cuzista népgyűlésre, vasárnap-i szórakozás céljából.

A cuzista gyűlésezőknek feltűnt a dolog. Cuzista népgyűlésen zsidót még aligha láttak. A körzeti elnök fel is szólította a zsidó-

Enyhe javulás ált be Titulescu állapotában

A betegség azért változatlanul súlyos

St. Moritz, szeptember 22. (Rador.) Titulescu nyugtalan éjszakát töltött. Dr Brustlein egész éjjel a beteg ágyánál virrasztott. Az orvosok attól tartanak, hogy a szív-működésben komplikáció állhat be, ami természetes lenne az előrehaladott vérszegénység miatt kámforinjekciókat adtak a betegnek. Az éjjel folyamán láza volt, de reggel 9 óra után javulni kezdett az állapota. A délelőtti folyamán nyugodt álomba merült, ami láthatóan jót tett. Dél felé, miután felébredt, Ciuca, Rohr és André professzorok megvizsgálták, majd konziliumra ültek össze. Ennek végzetével derülőtöb-baknak mutatkoztak, mint eddig. Habár a vörös vérszéklet elég erőlyes regenerálódásáról nem lehet beszélni, úgy látszik, hogy a vérben mutatkozó tünetnyek kielégítőek. Ez alkalommal esély van rá, hogy a kezelés gyors eredményre vezethet. Titulescu ma élénkebb volt és jó hangulat-

ról tett tanúságot. Ételt is vett magához: husievest és joghurtot. Azután elbeszélgetett orvosaival és erőlyesen kért felvilágosításokat betegségének menetéről.

Ma délután 14 órakor Titulescu állapotáról a következő jelentést adták ki: A vér javuló irányzatot mutat, de a beteg általános állapota továbbra is igen komoly marad.

Genf, szeptember 22. (Rador.) A közgyűlés tegnapi ülésén az elnök olyan javaslatot tett, küldjenek az összes tagállamok nevében gyűgyulást kívánó táviratot Titulescunak. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot.

St. Moritz, szeptember 22. (Rador.) A keddi délután Titulescu állapotában nem állott be javulás. Délután kezelőorvosi ismét konziliumot tartottak. Este újabb közleményt adnak ki.

A zendülők megadásra szólították fel Madrid lakosságát

Huesca környékén súlyos vereséget szenvedtek a zendülők. „Madrid Spanyol ország Verdunje lesz” — írja egy madridi kommunista lap

Barcelónai jelentés szerint Sandino ezredes, a katalán haderők parancsnoka közadja hirül, hogy az aragoniai front képepe táján a kormány csapatok visszaverték egy erős támadást. Északon a huescai helyőrség kitörést kísérelt meg, de visszaverték őket. A huescai elmeügyintézetel szemben néhány méterrel a kormány csapatok hátra vonták erőiket, hogy kedvezőbb állást foglaljanak el és hogy elkerüljék az intézet bombázását. A köztársasági repülők több ízben bombázták a zendülők hadállásait. A Havas egyik tudósítója meg erősíti, hogy a zendülők Huesca környékén élénk tevékenységet fejtettek ki, de mindenütt visszaverték őket. Tiersnél az ostromlottak szintén jelentékeny veszteséget szenvedtek. Amikor egy falut akartak megközelíteni, a kormány csapatok gépfegyvertűzzel lepték meg őket és visszavonulásra kényszerítették őket. Itt 115 halottat és 80 sebesültet hagytak hátra a felkelők.

Madrid, szeptember 22. (Rador.) Salazar Alonsot, a Lerroix-kormány volt radikális miniszterét a néptörvényszék halálra ítélte a felkelő-mozgalomban való részvétele miatt.

Rövidesen megkezdődik a zendülők támadása Madrid ellen

A Havas teneriffai jelentése szerint huzsonöt zendülő-repülőgép repült át tegnapi Madrid felett és proklamációt szórt le,

amelyben felszólítja a főváros lakosságát, hódoljon be, mivel a támadás, a város ellen rövidesen megkezdődik. A teneriffai adó szerint Maqueda helyiséget a zendülők elfoglalták és néhány nap alatt eljuthatnak a város szélső negyedeihez.

A Mundo Obrero kommunista lap óriási cím alatt írja, hogy Madrid Spanyolország Verdunje kell hogy legyen. A fasizmus elleni harcot, kell megvívni és megnyerni. A lap a németek által Franciaország ellen intézett invázióval hasonlítja össze a fasiszta zendülést, akiket olyan sors fog érni Madrid falai alatt, mint a németeket Verdunnál. Csak fegyelemre és egységes vezetésre van szükség.

A zendülők elfoglalták Maquedet

Sevilla, szeptember 22. (Rador.) A rádió közlése szerint a toledói fronton elfoglalták a zendülők Maquedet. A kormány csapatok számos embert vesztek. Az északi fronton teljes osend van a zendülők által elfoglalt területeken. Egyébként a Barcelonai kormány elleni lázadás egyre nagyobb méreteket ölt. A tengerészek és anarchisták harcoknál egy-mással Barcelona uccáin. Badajos tartományban a zendülők elfoglalták Jerez de los Caballerost. A kormány itt 60 embert veszett.

A kormány pilótái egy zendülő hadoszlop bombázták és szétszórtak Talavera körzetében. A hadoszlop 100 idegenlégióaryusokkal tömött teherautókból állott. A zendülők vesztesége igen nagy. A terrueli fronton a kormány csapatok elszakmányoltak egy juhnyáját a zendülőktől.

teremből. Sőt olyan számosan, hogy a tér- ben nem maradt senki. A körzeti elnök ur kénytelen volt berekeszteni a gyűlést.

Ez történt 1936 szeptemberében Tarna-Maren.

Sajnos, nem sok hasonló esetről számolhatunk be az utóbbi időben.

Mert most a hazugságok és otromba hamisítások korát éljük.

Tarna-Maren pedig megnyilatkozott az igazság.

VILAG TUKRE

A vándorlás szerepe a zsidóság életében

Irta: Jakob Lestschinsky

Az átmenet az agrár-feduális viszonyokból a kapitalista rendre, ami előbb Közép- majd Kelet-Európában következett be, kedvező feltételeket teremtett a zsidó tömegek gazdasági állapotának emelésére. A bankok, a vasutak kifejlődése, a nemzetközi árucserre kiterjedése, a belső piac megerősödése és a városok növekedése a kapitalizmus első fénykorában, sokszorosan több előnyt hoztak a zsidóknak, mint a nemzsidó lakosság megfelelő rétegeinek. A zsidó nagy- és középpolgárság számszerűleg jelentősen megnövekedett és minőségi sikereik sem voltak kisebbek. De éppen ez a pénzgazdasági hatalom egy mindinkább kis zsidó csoport kezében volt az, amely szemet szurt és az egész zsidóság hatalmának illuzióját teremtette meg. Sokkal kisebb mértékben jelentett ez a befolyás zsidó nemzeti többletet: nem létezett autonóm zsidó államiaság és a zsidóság így nem tudott hasznot húzni a zsidó nagypolgárság gazdagságából. Voltaképpen nem a zsidó polgárság osztályszéri hatalmáról volt szó, mely a népben kapcsolódott, hanem egyes zsidók befolyásáról.

De még Németországban is — ahol a zsidók a nagy- és középpolgárság fellendülésével a legmagasabb fokig emelkedtek — mindössze csak a német zsidók husz százalékát alkotta a nagy- és középpolgárság a német gazdaság legvirágzóbb időszakában. Mert Németországban is a zsidó polgárság növekedésével párhuzamosan zsidó proletár tömeg is kifejlődött azokból az alkalmazottakból, akik csak munkájuk jövedelméből éltek. Már az 1907-es népszámlálás idején 96 ezer 810 zsidó alkalmazott és munkás volt Németországban, akik az önálló keresettel rendelkező zsidók 37.1 százalékát alkották. Az 1925-ös népszámlálás után a proletár elemek száma 125 ezerre nőtt és a keresettel rendelkező zsidók 42.8 százalékát tette ki. 75—80 százaléka mindazon zsidóknak, akik szabad pályákon éltek Németországban, a legjobb időkben is csak annyit kerestek, amire gondtalan életükhöz szükségük volt és a válság idején már nyomorba jutottak. Már a háboru előtt igen magas volt a kiskereskedők, ügynőkök és egyéb közvetítők százaléka aránya, akik szűkösen éltek. A németországi zsidó hitközségek adóbevételeiről szóló adatokból könnyen megállapítható, hogy a legjobb időkben is a tökéeres réteg alig 15—20 százalékát tette ki a zsidó lakosságnak.

Ez arra az időre vonatkozik, amikor egész Németország és így a német zsidók gazdasági növekedésének folyamata százéves fejlődés után a legmagasabb fokát érte el. A 19-ik század első felében egészen más kép alakult a helyzet. A kapitalizmus által megnyitott létforrások befogadó képessége a kapitalista fejlődés első időszakában a szót- es fedualizmus igényeit sem tudta kielégíteni. Párhuzamosan a német kivándorlással, amely a 19-ik század harmincas és negyvenes éveiben tömeges méretet öltött és a hetvenes és nyolcvanas évekig állandóan növekedett, együtt haladt egy zsidó kivándorlási áramlat is, melynek százalékaránya magasabb volt a nemzsidó kivándorlásnál. 1830-tól 1880-ig terjedő idő alatt mintegy két-száz ezer zsidó vándorolt ki Németországból. Ezek a zsidók vetették meg az alapját a legfőbb zsidó hitközségnek az Egyesült Államokban. Ők voltak az uttörői a Londonba, Párizsba, Délamerikába és Délafrikába irányuló zsidó emigrációnak is.

A kelet-európai fejlődés is sok közös vonást mutat az imént vázolt képpel, különösen annak alapvonalaival illetően. Itt azonban mások voltak a feltételek, mint Németországban, úgy, hogy a kép külső arculata mégis különbözik az előbbtől.

A kapitalista fejlődés jóval később kezdődött Kelet-Európában és nem történt olyan gyors és intenzív tempóban, mint a közép-európai országokban. Egész Németországban kétszáz ezer zsidó élt a 19-ik század elején és a század végén már több mint félmillió volt a számuk. Kelet-Európában a század elején két és egyegyedmillió zsidó élt, míg a század végén hétmillió. Németországban a

zsidók sohasem alkották a lakosságnak több mint egy százalékát, míg Kelet-Európában az egész évszázad alatt a lakosság 10-12 százalékát tették ki.

Természetes tehát, hogy a kialakuló tökéletes réteg — a nagy középpolgárság — Kelet-Európában mennyiség, vagy minőségi tekintetben egyaránt gyengébb volt, mint a németországi.

Néhány adat megvilágítja azt a szerepet és jelentőséget, amelyet a vándorlás töltött be a zsidóság életében az elmúlt száz esztendő alatt.

Az elmúlt száz esztendő alatt — 1830-1930-ig — Európából megymillió zsidó vándorolt ki.

Table with 2 columns: Time period and Number of emigrants. Rows include 1870-1880, 1881-1900, 1900-1914, 1915-1920, 1921-1924, 1925-1930, 1930-1932.

A háborúig állandóan növekedett a zsidó vándorlási hullám. A háború megakasztotta ezt a növekedést, de ennek ellenére is minden fronton át és minden akadályon keresztül évente 20 ezer zsidó jutott ki Európából életveszedelemmel közepette Amerikába, Ausztráliába és Dél-Afrika különböző országaiba.

Lélekszám szerint a zsidók a 12-ik helyet foglalják el Európában. A kivándorlási statisztikában a 4-ik helyen állnak az angolok, németek és olaszok után.

Vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál egy pohár természetes Ferenc József keserűviz kiadás, hig ürülést és kielégítő emésztést eredményez, melynek következménye azután jóleső megkönnyebbülés szokott lenni.

Advertisement for NIVEA cream. Includes an illustration of a shaving brush and a tin of NIVEA. Text: 'Imen hiányzik valami, hogy ne feszüljön a bőre borotválkozás után. Ezért előtte mindig dörzsölje be arcát egy kis Niveával.'

Elgázolt a mozdony egy részeg embert, aki berugott, mert lopással gyanúsították

Kovács István csizmadia megdöbbentő tragédiája

Baia Mare, szeptember 22. (Az Uj Kelet tud.) Halálos szerencsétlenség történt a baia-marei vasútállomás 17-es számú váltójánál.

A katasztrófális eset előzménye eredetileg egy lopás volt, amellyel Kovács István gyanúsították. A Regele Ferdinand uccán levő Berger-féle vendéglő lakásába négy ajtó felcsúszítása árán betörték a délutáni órákban, amikor Kovács a vendéglőben tartózkodott.

Kovácsot nagyon érzékenyen bántotta a

gyanúsítás és ilyen lelkiállapotban a Dob-féle bodegába ment, ahol egy liter bort ivott meg, miközben folyton azt hangoztatta, hogy nem tudtak belőle tolvajt csinálni...

Időközben elfogták az igazi tolvajt Lesan Radu harmadéves bányaiskolás személyében. Kovács egészen illuminált állapotban tíz óra felé hazaindult a sineken túli lakására és valószerűleg a sinpár között elesett és elaludt.

Beszállították az állami kórházba, ahol dr Dumbroviceanu György és dr Wertheimer orvosok amputálták cafatokká roncsolódott felső lábszárát, de pár óra múlva Kovács ki-szenvedett.

Advertisement for Garcia futárja. Text: 'Biztosan indul csütörtökön!! A cenzura engedélyezte!! Garcia futárja a CAPITOLBAN Wallace Beery, John Bolcs, Barbara Stanwick'

A németországi zsidó menekülteket a fasiszták is, a kommunisták is üldözik Spanyolországban

Zágrábba menekült angol gyáros a spanyol polgárháborúról. Amíg a jobb- és baloldali csapatok ölik egymást, a polgárságot bünszervezetek terrorizálják. Az idegenek páni félelemmel menekülnek a vérözönből

Zágráb, szeptember 22. Zágrábba érkezett a napokban Thomas Metcalfe angol nagyiparos, aki Spanyolországból menekült Jugoszláviába. Felkerestük a vérözönből menekült angol nagyiparost és megkértük, hogy mondja el személyes tapasztalatait arról a kíméletlen és ádáz háborúról, amely most Spanyolországban dühöng.

Senki sem hitte...

A spanyol közvélemény már hosszabb idő óta érezte, hogy a jobb- és baloldali állandó viszálykodása háborús feszültséggel tölti meg a levegőt. Az senki volt titok, hogy a két engeszeltetlen ellenfél nagyarányú előkészületeket tesz a viszály fegyveres elintézésére.

amellyel a baloldaliak megkezdték az ellenforradalmat, megállapítható, hogy a polgárháborúra a munkáslelkek teljesen fel voltak készülve. A kormány és a munkáscsapatok felnyitották a fegyverraktárakat és mindenkit felfegyvereztek, aki mellettük akart harcolni.

Teljes az anarchia

— Ma Barcelónában — folytatja az angol gyáros — a polgárság és az idegenek

helyzete kibírhatatlan. A hatalmat nem a munkásság tartja a kezében, hanem különböző felelőtlen elemekből álló titkos szervezetek, a város sűpredéke. Ezek a szervezetek kihasználva a forradalmi harcokat, különböző jelszavak alatt terrorizálják a lakosságot.

— Köztudomású, hogy Spanyolországban nagyon udvariasan bántak az idegenekkel. A köztársasági kormány a forradalom kitörésekor felhívást intézett a néphez, amelytől az idegenek életének és vagyonának kímélését kérte.

— A Németországból odamenekült zsidók a legkialátatlanabb helyzetben élnek. Ők két tűz közé szorultak. A fasiszták kíméletlenül üldözik őket, mint fasisztalelenceket, a kommunisták viszont bizalmatlanok irántuk.

Thomas Metcalfe meg mindig az irtózatoss spanyol események hatása alatt áll, melyek idegét teljesen megviselték.

Nem könnyű elfelejteni a hullahegyeket, az egymást ölő férfiakat, gyermekeket asszonyokat. Nem könnyű elfelejteni a testvér-vértől megmámorosodott spanyol gyilkos őrvjngését.

Advertisement for B. GLASNER CLUJ. Text: 'לקחתם לכם: משלכם... אתרוגים אויס ארץ ישראל מכרם ישראל עם הכשר מעולה לולבים אונד הדסים... B. GLASNER CLUJ C. Traian 31. פערקויפסטעלע אב צום גדלי: Ploaia Mihai Viteazul 39. אים האף'

Kuth

Bucuresti, szeptember 22-én egyidejűleg a mebbi és nyugati részre, tisztázva a pártokkal szembeállított teremtészegegyeztetik prüket a megváltozó Me

Az utóbbi időben politikai korokban jósórol, esetleg a jób az egyuttimukó is stáumabba ké formajacón a szá kalmavai; sőt ma jeszteserol is szo szet lerujta. Így e oldalú biok.

Mialatt Goga te aak, a nemzeti jeit s minden sze A. C. Cuza „neiz ukaját és jelszav köntorifalazas nek gáváv Hitler pe közeppártok felé o manesc nacionalis jelenégi struktura

Különbön azóte megjárta intervjú hogy Hitler nem ranciai Romania köito nagyon eia sem lekesedik má A két jobboldal sen elvaaszja eg sig Goga lepteot, Vaída vegleg szegődöt, csupa hogy a szövetség fele is ki kell te rovasára. A Fro egész közelnek a pontját és ahol e ember, mindeudtt

Abban az egyt valamint az ossz ertenek, hogy a paraszpart szán koman veszik ez egészen világos, még mindig a szervezet s ha a szimaris bizotts megyei kozgaz kiirt választás mert ezek a vá nemzeti paraszti igazolnák. Ha az mégis leolytalt sokat, ez azért t biztos voti absz mistáknak s a k megéjje azonban szágnak.

A nemzeti pa sikerülni fog ma Julia" előtti ha Tullának" máris elokészítést... az ostromállapot a nemzeti para állítam az egye hiányzik. Haro mással: Mihai Közüllük Costac Egy időben az professor lecs Costachescu ve azzal, hogy es pártot, amely A volt szatú De Maniuval gótte mint egy litikusok. Azok kos manuisták, a néhány zavar.

Mihalache i marad s amig kadást a párt

Kutbaesett a jobboldali pártok együttműködésének terve?

Belpolitikai helyzetkép az őszi kampány küszöbén

Bucuresti, szeptember 22. Itt van az őszi és vele egyidejűleg a belpolitikai élet is elevenebb tempót kezd diktálni. A pártok felkészülnek az őszi kampányra, a parlamenti szeszlethez, tisztázzák magatartásukat a többi pártokkal szemben, rendet és egyetértést igyekeznek teremteni saját táborukban és összehangozzák programjukat és munkatervüket a megváltozott politikai helyzettel.

Megbukott a jobboldali blokk

Az utóbbi időben mind többet beszéltek politikai körökben jobboldali front megteremtéséről, esetleg a jobboldali pártok tuzójáról. Ez az együttműködés már-már a megvalósulás stádiumába került egy választási kartelli formájában a szakkamarák választásai alkalmával; sőt már a kartell országos kiterjesztéséről is szó volt, amikor Vaida az egész szeptembert át egyelőre dugába dőlt a jobboldali blokk.

Mialatt Goga teljesen feladja régi pártjának, a nemzeti agrarpártnak programjait s minden szeptemberig nélküli eltagadja A. C. Cuza „nemzeti irányadalmát” célzó taktikáját és jelszavait, aki az utóbbi időben konzervatívabb néki masoita le és tette magáévá Hitler pontosságát, Vaida mintha a közpártok felé orientálna. A Frontul Romanesc nacionalista beállítottságát az államjogi strukturájához igyekeznek alkalmazni. Az öreg Cuza a napokban nagyon harcias nyilatkozatot tett, amelynek során kijelentette, hogy egyáltalán nem siet; a hatalom melé nem sürgös (Cuza 83 éves) s nem fog megakadni a hatalom átvétele érdekében, mert az éretlen fog az ölébe hullani, úgy mint annak idején Mussolininek és Hitlernek.

Goga halgat

Különbö azóta, hogy Goga olyan csúnyán megjárta interjújával, amelyből kiderült, hogy Hitler nem hajlandó habozni egyetlen garanciát sem a romániai jelenlegi hatalmat, a cseccaként köztudottan elhangzott s a jobboldali saját sem lekesedik már annyit tuzel a Führerrel. A két jobboldali párt most már véglegesen elválasztja egymástól, külpolitikájában, mert még Goga keleten is a nemzeti orientációt, Vaida véglegesen a szövetségesek mellé szegődött, csupán azt kötötte ki magának, hogy a szövetséget Olasz- és Lengyelország felé is ki kell terjeszteni a szovjetbarátság rovására. A Frontul romanesc egyébként egész közelinek tekint a kormányutóirat idopontját és ahol csak valamilyen találkozik az ember, mindenütt azt hallja: jövőnk!

Egyetértés

Abban az egyben egyébként a kormány, valamint az összes ellenzéki pártok egyetértésnek, hogy a kormányutóírára a nemzeti parasztpárt számítanak a legkevésbé. Hogy koman veszik ezt a nagy bizonyosságot, nem egészen világos, hiszen a nemzeti parasztpárt még mindig a legerősebb ellenzéki politikai szervezet s ha a kormány három év óta intézményes bizottságokkal vezeti a közéleti és megyei közigazgatást s folyton halogtatja a kiirt választásokat, ezt éppen azért teszi, mert ezek a választások az egész vonalon a nemzeti parasztpárt nagyarányú előretörését igazolják. Ha az utóbbi időben néhány helyen mégis lefolytatták a közigazgatási választásokat, ez azért történt, mert a kormány előre biztos volt abban, hogy a választások a kormányt és a kormányt kedveznek. Ilyen meggyője azonban igen kevés van ma az országban.

Alba-Iulia

A nemzeti parasztpárt bizik abban, hogy sikerülni fog megteremteni az 1927-es „Alba-Iulia” előtti hangulatot. Ennek az „Alba-Iulianak” máris megkezdtek a szisztematikus előkészítését... A tömegek erősen vágyanak az ostromállapot nélküli napokra. Már csak a nemzeti parasztpárt kebelében kell helyreállítani az egyetértést, mert ez kétségtelenül hiányzik. Harom áramlat áll szemben egymással: Mihaiache, Maniu és Costachescu. Közülük Costachescu a legkormányképesebb. Egy időben arról is beszéltek, hogy a iasii professzor lecsatlakozik Vaidához, de maga Costachescu volt az, aki a hirt megcáfolta azzal, hogy eszeágában sincs elhagyni azt a pártot, amelyért 17 éven keresztül küzdött. A volt szenátusi elnök Maniura apprehendál. De Maniuvál nem lehet újat huzni... mögötte mint egy ember állanak az ardeali politikuskok. Azok, akik nem voltak százszázalékos maniuisták, régen Vaidához csatlakoztak, a néhány lupista pedig nem sok vizet zavár.

Készül a paraszfront

Mihaiache jobbnak látja, ha diplomatikus marad s amíg lehet, elodáz mindennemű szakadást a pártban. Ellenkezőleg, a pártelnök

igyekezik visszatartani a pártba az elszakadtakat: Iunián és Dem. Dobrescut. A tárgyalásokat Iuniánnal a costachescuisták, vagyis Calinescu és Potârca, Dem. Dobrescuval pedig maga Maniu folytatja.

A küszöbön levő nemzeti parasztpárti végrehajtóbizottsági gyűléstől sokat várnak politikai körökben. A párt ezuttal tisztázni fogja helyzetét, úgy a párt kebelében, mint a többi pártokkal, valamint a kormánnyal szemben.

Kormányképes koalíció...?

Averescu marsall és George Bratianu párt-

jai tudvalevőleg már régen kollaborálnak. A két pártnak azonos a politikai programja s az őszi marsall máris az ifjú Bratianut tekinti politikai örökösének. Egyébként ez a két párt régen keresi azt a platformot, amely lehetővé teszi számukra a vaidistákkal való kormányalakítást. Ehhez a koalícióhoz még Iorga csatlakozhatna, nincs kizárva azonban, hogy az egész kombinációt a ravasz és mindenre kapható Argetoianu hozza kalap alá, ez az öreg politikai róka, aki még nem mondott le arról, hogy meglepetésekkel traktálja az ország közvéleményét. (—d'')

Görögkeleti pap durva antiszemita kirohanása egy satmari iskola évnyitó ünnepélyén

Reuti lelkész furcsa elméletet a máieről és libáról

Satmar, szeptember 22. (Az Uj Kelet tud.) A napokban tartotta meg évnyitó ünnepélyét a satmari kereskedelmi iskola. Az ünnepélyen Reuti Meletie görögkeleti lelkész is megjelent egyháza képviselőként. Az agg lelkész anélkül, hogy erre megbízást kapott volna, beszédet tartott s beszéde a legdurvább antiszemita kirohanás volt, amely általános felháborodást váltott ki. Teljénélkül arra, hogy a kereskedelmi iskola növendékei között jelentékeny számú zsidó ifjúság van, a görögkeleti lelkész arra buzdította az iskola növendékeit, hogy ne hagyják magukat kihasználni a zsidóktól, akik — ugymond — a románok börténéihez és ragadják magukhoz azt a „hatalmat”, amely ma zsidók kezében van. Elmondotta többek között, hogy neki, mint román papnak, csak málekenyérre és burgonyára jut, míg bármelyik rongyos zsidónak liba fő a fazekában minden szombat. Ebben a tónusban folytatta beszédét a

lelkész s reprodukálhatatlan durva kifejezésekkel illette a zsidóságot.

Satmaron eddig viszonylagos béke uralkodott a felekezetek között és ez a durva támadás annál érzékenyebben érintette a város zsidó lakosságát. Nyomban akció indult abban az irányban, hogy a lelkész elégtételt szolgáltasson a durva támadásáért. Az akció Apateanu Dumitru, a kereskedelmi iskola igazgatója és az egész tanári kar is magáévá tette, amennyiben elítélte a lelkész magatartását. Ha Reuti nem nyújt elégtételt, úgy a zsidó szülők panasszal fordulnak a közoktatási minisztériumhoz. Apateanu igazgató annak közlésére kérte fel lapunk munkatársát, hogy mélyen sajnálja a történetet és a tanári kar nem azonosítja magát Reuti lelkész beszédével.

A lelkész ellen egyébként saját egyházában is sok a panasz és összeférhetetlen természete miatt akció indult nyugdíjaztatása érdekében.

SELECT MOZGÓ Premier! Magyar feliratok!

VÉSZJEL

Csodálatos alkotású repülőfilm a legszenzációsabb bravúrokkal.
Főszereplő: RICHARD BARTHELMES, a repülés nagymestere.

A „milliárdos” Weiszberger-hagyaték 2437 angol fontra csökkent

Nagy kiábrándulás négy ország Weiszbergerjei között. Legjobb esetben 10—12 ezer lej jut egy-egy örökösre

Budapest, szeptember 22. Hat országban foglalkoztak a hatóságok a nagy „amerikai örökséggel”, amit állítólag egy Weiszberger nevű Ausztráliába kivándorolt és milliárdos vagyonra szert tett polgár hagyatékozott volna, aki örökös nélkül halt meg. A híradás szerint az elhunyt Weiszbergernek Romániában, Csehszlovákiában, Ausztriában és Magyarországon voltak oldalági rokonai, akik igényt tartottak a roppant hagyatékra. A nevezett országokban legalább kétszáz Weiszberger igénylő él. A fáma szerint angol fontra is több mint egymilliárd volt az öreg Weiszberger vagyon.

hányada és egészen kicsiny összege jut az egyes rokonokra.

A Weiszbergerek már annyira biztosak voltak a dolgukban, hogy családfákat állítottak össze és pereket indítottak, hogy kiket illet az örökség. Egyedül Magyarországon több mint száz Weiszberger örökösödési jogát ismerték el a hatóságok, Romániában legalább hetven Weiszberger tartott igényt az örökségre.

Magyarországon az örökhagyó Weiszberger Salamonnak négy fivére volt, akik ötven évvel ezelőtt haltak meg Balassagyarmaton. Ezeknek a leszármazottjai ma meghaladják a százat. Most, hogy tisztázódott a dolog, megtudták azt is, hogy az ausztrálai örökösödési törvény értelmében a 4875 font 50 százalékát levonják örökösödési adó címén, míg a megmaradt részt az örökösök között elosztják. A Weiszberger-család az örökséggel foglalkozó ügyvédeknek majdnem mindenütt a várható vagyon husz százalékát ígérték. Ezt is le kell még vonni a 4875 fontból és így, ha csak a magyarországi örökösök veszik alapul, egyre 15 és fél font jut. De hol vannak még a romániai, a csehszlovákiai és ausztrálai igénylők? A legjobb esetben sem jut egyre romániai valuta szerint az ügy likvidálásakor több mint 10—12 ezer lej.

Eredeti közlemény.

Gyomor- és bélbántalmakban szenvedőknek ajánlatos olvasmány...

Békeffy Károly ur Timisoara I. következő levelet írja nekünk: „... Kérem sziveskedjék címenre még két üveg „Gastro D”-t utánvét mellet küldeni. Az első üveget feleségem vette használatba és igen jól érzi magát. Évek óta bélbántalmak voltak és amióta „Gastro D”-t szed, semmi fájdalmat nem érez. En ez év januárjában egy gyomoroperáción mentem keresztül és szeretnék egy „Gastro D”-kurát csinálni, mert néha még érzek bántalmakat a gyomorban...”

A naponta beérkező köszönőlevelek tömege igazolja, hogy rövid „Gastro D”-kurával a legmakacsabb gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedésekkel, valamint görcsök és ideges álmatlanság eseteiben kitűnő eredményeket értek el.

„Gastro D” kapható az ország minden gyógyszerüzében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvétellel Császár E. gyógyszerüzében Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Tita Cristescu apját hallgatták ki Ciulley mérnök perének előlgyalásán

Bucuresti, szeptember 22. A Tita Cristescu-perben tegnap este, miután a magánvadás képviselője és az ügyész intéztek néhány kérdést a vádlott Ciulley mérnökhöz, az első tanut, Cristescut, az áldozat apját hallgatták ki. Cristescu ismertette leányát és a vádlott közti kapcsolatok történetét és feltételek természetének jellemzőit Ciulley. Sohasem gondolt arra, hogy Ciulley gyilkolta meg leányát, de erre a konkluzióra kénytelen jutni az események átgondolása alapján. A tárgyalás ezután felfüggesztették.

A külföldi adósságok konvertálására készül a kormány?

Bucuresti, szeptember 22. A Capitala írja, hogy tekintettel a kereskedelmi mérleg súlyos helyzetére, amely nem enged meg tömeges transzferet a külföldi közhadósságok számlájára, a pénzügyminisztérium az egész kiadottság konvertálásának lehetőségét tanulmányozza. A hír közgazdasági körökben nagy feltűnést keltett.

— Rómában megnyílt az ötödik bizantológiai kongresszus. Rómából jelentik: Tegnap délelőtt nyílt meg az ötödik bizantológiai kongresszus, amelyen a román delegáció nevében Iorga professzor tartott nagy tetszéssel fogadott előadást Rómáról és Bizáncról. Délután kezdődtek meg a kongresszus tulajdonképpeni munkálatai, amikor a román delegátusok több indítványt tettek. A román delegáció tagjai: Balota Penescu, Gheorghe Bratianu, Mihai Berza, Coroiu Condratu Cucin.

— Járjunk négykézláb, hogy okosabbak legyünk! Donald Laird amerikai orvos szerint az ember azért nem tudja teljes mértékben kifejteni szellemi képességeit, mert két lábán jár s a vér az agyból a test alsóbb része felé húzódik. Ha az ember négykézláb járna, sokkal értelmesebb volna. Igen tudósnek tartja Donald Laird azt is, ha az asztalnál ülve lábunkat felrakjuk az asztalra. Ez a helyzet nem nagyon esztétikus ugyan, de az amerikai orvos azt tapasztalta, hogy kitűnő szellemi eredményekkel jár.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekl.

SEPTEMBER 23.

A hatalmat nem a...
ében, hanem külön...
állító titkos szer...
éke. Ezek a szer...
radalmi harcokat,
att terrorizálják a...
ág nagyobb részé...
Az említett titkos...
 Spanyolországban...
C. I. T. (nemzet...
és a F. A. I. (anar...
erációja), melyek...
lamban és amelyek...
ításokat végeznek...
en egyaránt. Ha va...
járműn nincs rajta...
vénye, úgy azt min...
gyújtják, a tulajdo...
Saját szememmel...
élet égését és azt is...
es templomai elham...
szervezet börtönbe...
ez összes elzárabb...
pedig elkobozta. A...
mert határt. Aldoza...
néhány százat tesz...
az emberéletnek

hogy Spanyolország...
an bántak az idege...
kormány a forra...
ívást intézett a nép...
ének életének és va...
érté. Az anarchisták...
k az idegenek jogait...
annak téve a veszély...
gyilkoló spanyolok...
éségbeesve menekül...
A kikötőben majd...
nak vannak hadiha...
édelmezzék menekül

A zsidó tragédia

ból odamenekült zsi...
bb helyzetben élnek...
ultak. A fasiszták ki...
ret, mint fasisztaell...
rák viszont bizalmat...
s nemzetiségű idegen...
védik a követések és...
küléshez szükséges...
azonban nem véd...
elentül kiteszik az ör...
kénye-kedvének. Az...
menekülését megne...
at, hogy a bankoknál...
at nem kapják vissza...
ny rendelete alapján...
etnek magukkal 500...
em és családomat egy...
ntett meg. Vélünk...
nt száz pap is, akiket...
lév és hamis utlevél...
aik. Az anarchisták és...
kiméletlenül halálra...
rtlenebb módon kivé...
ot, vagy apácát. Nem...
et a fasisztáknál sem...
aládjait ölik halomra.

még mindig az irtó...
nyek hatása alatt áll...
jesen megviselték.

fejteni a hullahegyeket,
fakat, gyermekeket asz...
nyü elfelejteni a test...
morosodott spanyolo

לקחת
דעקקן זיא רעכטייטיג
אתרוגים אויס
און
מכרם ישראל עם
לולבים און
כיי דער ביליגסטען פפ
סאלידסטען בעצ

NER CLUJ
ian 31.
פערקויסטעטללע
ai Viteazul 39.
אום הא

Benyújtották a jelölő listákat a cluji iparkamarai választásokra

Cluj, szeptember 22. A kereskedelmi és iparkamarai választásokra az I-es számú listát ma délelőtt tették le a kamarai titkárságon Cluj város kereskedői.

A listán 30 nagykereskedő és nyolc kiskereskedő szerepel.

Jelöltek a nagykereskedők részéről: Comsa Ionel szenátor, Borbély István dr. igazgató, Fabius Stefan dr. ügyvéd, Hargitay Bertalan vezérigazgató, dr. Gherman Laurian ügyvéd, Róza Mór nagykereskedő, Romanovici Gligor a Sfatul Negustoresc főtitkára, Kuck Ferdinánd nagykereskedő, Andraea nyug. ezredes, Bíró Andor nagykereskedő, Cioflec papírárú kereskedő, Sipos Jenő nagykereskedő, Creteu I. (Dej), Sallak Dezső nagykereskedő, Demeter Cornél gyógyszerész, Gyárfás Dezső igazgató, James N. (Turda), Krémer Bernát kereskedő, Popa S. (Bistrita) dr. Schwimmer Jenő (Dej). Póttagok: Adler

József mérnök, Olariu gyógyszerész, Mandula Jenő kereskedő, Florescu vámdeláns, Löbl Imre kereskedő, Petrás Joan bankigazgató, Hoffmann Imre kereskedő, Victor Pop, Ausländer Lajos kereskedő és Budac N.

Kiskereskedők: Roman Victor (Dej), Kovács Dezső, Bucur Emil, Wohlmann Gusztáv (Bistrita), Ludwig Náthán. Póttagok: Anca Alexandru, Farkas Sámuel, Capusan Vasile.

Az ellenlista vezetője Pascu nagykereskedő.

A cluji és vidéki kereskedők között élénk mozgalom indult meg a választói igazolványoknak minél nagyobb körben való kiváltása érdekében, hogy a választásokon a kereskedők igazi érdekeit képviselő lista kaphassa meg a szavazatok többségét.

Ujabb angol minisztertanács a palesztinai helyzet ügyében

Még két zászlóalj indult Palesztinába. Bombamerénylet Jeruzsálemben

London, szeptember 22. Az angol kormány kedden minisztertanácsot tartott Macdonald elnökletével. A minisztertanács a palesztinai helyzettel foglalkozott. A tanácskozások lefolyásáról nem adtak ki hivatalos kommuniké.

Ugyancsak kedd reggel két angol zászlóalj, összesen 1500 katonával indult utnak Palesztina felé.

Jeruzsálem, szeptember 22. Ismeretlen merénylő bombát dobott el a városban. A robbanás következtében egy aggyastán és két gyermek halálosan megsebesült.

Jeruzsálem, szeptember 22. (Rador). Több tüzészeti különítmény érkezett ma Jeruzsálembe Kairóból jövet. Egyidejűleg egy gyalogoszád is a fővárosba érkezett.

Ardealiak ros-hasanaja a fővárosban

Bucuresti, szeptember 22. Az „Antim” környékén az ünnepek alatt sokan jártak tanácsot kérni a járókelőktől: „Merre van kérem az ardealiak imaháza...” Az imaház furcsa nevű eldugott zsákutcában van. Kívülről alig lehet észrevenni, hogy imaház.

„Egy kis oázis ez...” mondja homlokát törőlgető Blau barátunk, amikor a kapuban öszetalálkozunk.

Ezen a kis „oázison” azonban túl sokan keresnek lelki nyugalomra. Már a szűk udvar is zsúfolva van. De a néhány öreg akác körül ünnepi a hangulat. Kis csoportok tolonganak egy-egy imakönyv körül, a kinnrekedtek is igyekeznek könnyíteni lelkiismeretükön egy „oveni malkeuval”.

Elegáns és szegényesen öltözött asszonyok, hangosan hancurozó gyermekek, hosszú imakönyves ismerősök... egyesek az uccára is kiállanak... akárcsak Dejen, vagy Csehen.::

Ardealiak népvándorlása

Benn az emberek egymás hegyén hátán. Itt nincs rendőri aajtónál, itt nem kérnek jegyet a belépőtől s a 4-5000 Ardealból elszármazott zsidó család többsége ide igyekszik ünnepi imára. A kis helyiségben, amely talán 70-80 embert képes befogadni, most többszázan tolonganak.

Itt van Cluj és Arad és Oradea és Timisoara és Satmar... minden ardeali városból vannak itt s az „ardeali” otthon érzi magát a szerény falak között.

A templomi hangulat

A cluji szőke kereskedő család, a népszerű fogtechnikus, László Noldi az újságíró, X. a cipész, Y. a gyáros, mély bűnbánattal vetik a mellüket és Winkler elnök meglepődedten hallgatja az alkalmi előimádkozót, a szép hangú cluji Löwy Leopoldot s meg van győződve róla, hogy szebb „szana taukefet” nem énekelnek a nagy Bucurestiben, mint az ő eldugott kis imaházában.

S a melegen csengő hang valóban magával ragadja az amugy is keserűséggel teli lelkét. Ezen a napon — fokozottabb méretekben bontakozik ki az imádkozók lelki személtéte az a sok szenvedés, amely szerte a világon reánk szakadt... s az előimádkozó szívbemerkoló strófiáira, könnyes szemekkel válaszol a község.

A kitérő balamarei dr. Krauss, a község rabijja megrázó képet fest a helyzetről, a Németországról és a palesztinairól... „olyanok

vagyunk, mint az eltörött cserép”, mint az elvonuló árny...”

A cluji alkalmi kántor sikere

A Tóraolvasó emelvényen a hosszú szakállas Dáskál bácsi — ki ne ismerné Dáskál bácsit — adja el a Tóraolvasási jogot...

Az aradi König Miksa tizezer lejt adományoz jótékony célokra és nem feledkezik meg a cionista alapokról sem... S a példáját sokan követik: Winkler Mór, Lázár, Weisz — egyszóval az egész „Grupajul Roman” — és mások...

Közben hirtelen a többi zsinagógában is, hogy az „ardealiaknak” egy csodáshangú kántor énekel. Sokan jönnek meghallgatni, legalább az ajtóból. S valóban Löwy Leopold elfelejti a lármát, a port, a fáradságát s melegen tenorja bearanyozza a szerény imaházat. Izrael barátunk pedig, aki valamikor Löwyvel együtt énekleckézett Pfeiffernél, válaszul a szép héber melóidákra...

Ardeali zsidók az „előkeli zsinagógákban

A szomszédos „Ronetti Roman” zsinagógában minden márvány, minden ragyog az aranyozástól, a fénytől... a kántor hangját még egy suttogás sem zavarja meg, feketeruhás, cilinderes urak köröskörül, nem mint az ardealiaknál, ahol több a hosszú szakállas, a kitlis, a szegényesebb. Azért már vannak itt is ardealiak, de vannak a Korálban is, ahol a szintén cluji Ruvinszki énekel s a többi zsinagógákban.

Sőt már a spanyoloknál is találni „ardealiakat”, ahol újabban a Caransebesről elszármazott Hoffmann imádkozik elő, orgonaszó mellett, három segédkántor kíséretével, teljes „ornátusban”... Éppen akkor értünk a spanyol zsinagógába, amikor a „klérus” — így hívják itt a vezetőket, mely Sabbetal Djaen nagybáccsal az élén, aki méltóságát teljesen viseli hosszú aranyalmimzett nehézselyem főpapi ruháját, végigvonul a padsorok között, miközben az orgona egy szép indulót játszik...

A fényes istentisztelet láttán elhittük Blau barátunk szavait... Az ardeali zsidócska nehezen tudná magát beleélni a spanyol templom ragyogó pompájába vagy a Korály hideg eikkelő hangulatába.

Az „antimi” imaház egy szerény „oázis”, de „oázis”

Goga 12 napos hallgatási sztrájkja...

Még mindig nem válaszolt a nemzeti kereszténypárt elnöke, hogy ki biztosítja Németországban Románia határait. A nemzeti parasztpárt és az alkotmányos front közös akciója a cenzura és ostromállapot ellen

Bucuresti, szeptember 22. (Az Uj Kelet tud.) A közelgő parlamenti ülésszak előtt az ellenzéki pártok is megkezdték előkészületeiket a kormány elleni felvonulásra. A nemzeti parasztpárt az Averescu és George Bratianu vezetése alatt álló alkotmányos fronttal közösen rendez nagy tiltakozó gyűlést a rendkívüli állapotok meghosszabbítása ellen. Lehetséges, hogy az akcióhoz Grigore Filipescu konzervatív pártja is csatlakozik.

A pártok közötti esetleges együttműködésnek csak egy közös célja van: az ostromállapot és a cenzura elleni küzdelem.

A nemzeti parasztpárt és az alkotmányos front között a közös front kialakítására vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak és — mint a Zorile közli — megvan a remény rá, hogy nagyobb nehézségek nélkül sikerülni fog ebben a tárgyan az együttműködés a parlamentben is folytatni.

A nemzeti parasztpárt tervezett nagygyűlésére az engedélyt még nem kérték ki. A végrehajtóbizottság ülésével kapcsolatban az Adeverul tudni véli, hogy Maniu Gyula környezetének állítása szerint a volt miniszterelnök nem akar nehézséget okozni Mihailachenak és hajlandó kijelenteni, hogy a többség enged a többségnek. Ennek értelmében Maniu nem tanúsítana pillanatnyilag

olyan magatartást, amit a végrehajtóbizottság tagjainak többsége nem helyesel.

Amennyiben ez a nyilatkozat elhangzana, a Maniu-akció ellenzői, Costachescuval az élükön, kijelentnék, hogy Maniu nyilatkozata kielégítő és ezek után fenntartás nélkül alávetik magukat Mihailache utasításainak. Mihailache egyébként fel akarja vetni a bizalmi kérdést, hogy programja megvalósításához hozzákezdhesen.

Bucuresti, szeptember 22. A Dreptatea tovább folytatja támadó cikksorozatát Goga Octavian ellen. A nemzeti parasztpárti hivatalos legújabb számában a Gogáról megjelent cikknek olyan feltűnő címe van, amit érdemes lapunk hasábjain is megörökíteni: „A ciuceai néma”. „A hallgatási sztrájk 12-ik napja”. „Goga jár-ke, pőzol, eszik, de nem beszél”.

A Dreptatea még mindig Gogának Németországból történt visszaérkezése után adott nyilatkozatát firtatja. Ismeretes, hogy Goga nyilatkozatát a Völkische Beobachter leközölte ugyan, de kihagyta belőle azokat a részeket, amelyek Románia területének biztosítására vonatkoznak. A Dreptatea hét pontban követeli a választ Gogától arra, hogy kitől kapott biztosítékot Németországban, Goga már 12 napja hagyja válasz nélkül a Dreptatea cikkeit.

Nagyméretű dollárhamisítási bűnygyben közismert személyiségeket tartóztattak le Timisoaran

Bucurestiben leplezték le a timisoarai szétosztó központtal működő, külföldről irányított dollárhamisítást. Nagykereskedő és bankigazgató a letartóztatottak között

Timisoara, szept. 22. (Az Uj Kelet tud.) Kedden dében néhány általános ismert timisoarai tisztviselőt és kereskedőt szállítottak le Bucurestibe, nagyszabású dollárhamisítási panamában való részvétel vádjával. Vasárnap este óta a bucaresti rendőrségnek két detektívje nyomoz Timisoarán. A detektívek Eftimovici és Stangrian a Terminus kávéháza előre megbeszélte kártyapartira érkeztek, ahol Murgu Petre volt banktisztviselő és Klopfer Jenő óras voltak a kártyapartnerük. A kártyaparti alatt a bucaresti vendégek különböző kérdéseket tettek fel a két timisoarainak, akik természetesen gyantulanul válaszoltak. Váratlanul aztán abbamaradt a kártyaparti és

detektívek előzetes letartóztatásba helyezték Murgut és Klopfer.

A kihallgatás során Murgu és Klopfer elé kellemetlen kérdéseket terjesztettek. Szombaton Bucurestiben Német Zoltán kereskedő dollárokat akart eladni, amelyekről megállapították, hogy hamisak. A hamarosan közbelépő rendőrségen Német azt a vallomást tette, hogy a dollárokat Schaffer László timisoarai származású tisztviselőtől szerezte be.

A rendőrség azonnal kiszállt Schaffer bucaresti lakására, ahol három ezer hamisított dollárt találtak.

Schaffert letartóztatták, a pénzügynök azonban megdöbbenésének adott kifejezést afőlt, hogy a dollárok hamisak és kijelentette, hogy erről nem volt tudomása. A dollárokat Timisoarán keresztül szerezte be Murgu Petre magántisztviselőtől és Klopfer Jenő órástól, nem tudta azonban, hogy a pénz hamis. A rendőrség közben megállapította, hogy a dollárokat nagyon ügyesen hamisították olyképpen, hogy cinkongráfiai munka segítségével az egydolláros bankjegyeket 10 dollárosokká, a 20 dollárosokat pedig 50 dollárosokká igazították át.

Igy került át a nyomozás gócpontja Timisoarara, ahol Murgu Petre és Klopfer Jenő is azt a kijelentést tették, hogy

foglalkoztak ugyan dollárügylettekkel, de nem volt azonban tudomásuk róla, hogy a pénz hamis.

Megnevezték Enuica János és Matei Silviu

volt adótitviselőket, akiknek közvetítésével a dollárokhöz jutottak. A timisoarai rendőrség előállította Enuicát. A volt adótitviselő azonban, általános meglepetésre hasonló vallomást tett, mint a többi gyanúsítottak és kijelentette, hogy a dollárokat ő is kapta, anélkül azonban, hogy tudott volna hamisításukról.

A vizsgálat a továbbiakban még néhány szenzációs nyomra vezetett. Murgu, Klopfer és Enuica egyöntetű vallomása alapján

a rendőrség letartóztatta Winternitz László munkanélküli tisztviselőt, Winternitz nagykereskedő ná,

aki szintén foglalkozott a dollárok elhelyezésével. Winternitz nem tagadta, hogy a dollárüzletben része volt, de ő is azt állította, hogy jóhiszeműen járt el, mert nem volt tudomása a hamisításokról. Üzletfelei közül megnevezte Szidon József lugoji bankigazgatót, aki a rajta keresztül közvetített dollárokat helyezte el.

A rendőrség a délelőtti folyamán Szidon Józsefet is letartóztatta.

Az őrizetbe vettek, valamint számos tanúnak kihallgatása után a rendőrség meggyőződött róla, hogy a dollárokat valóban nem Timisoarán hamisították.

A pénzhamisítás centruma valószínűleg külföldön van, ahonnan futárok csempészik át és különösen a nyugati határszél városaitban helyezik el a dollárokat. Timisoarán 680 hamisított dollárbankjegyet sikerült elhelyezni.

Ennyi adatnak a birtokában a rendőrség befejeztéknek is minősítette a nyomozást és a déli gyorsvonattal Murgu Petre volt banktisztviselőt, Matei Silviu volt állami tisztviselőt, Klopfer Jenő órást, Winternitz László magántisztviselőt, Enuica János volt adótitviselőt és Szidon János lugoji bankigazgatót Bucurestibe szállították. Timisoarán a letartóztatások óriási feltűnést keltek, miután a letartóztatottak között általános megbecsülésnek örvendő polgárok is vannak, akiknek rosszhiszeműségében a timisoarai közvélemény már eleve is kételkedik. A timisoarai helyi lapok kedden délután rendkívüli kiadásokban számoltak be a város közgazdasági és társadalmi életében egyaránt nagy feltűnést keltő letartóztatásokról.

„Háboruskodás, divat és üzleti érdek lett a chasszidizmusból“ —

mondja Reb Hager, a vizsnici caddik fia

Csöndes beszélgetés Borsán a zsidóság vallási problémáiról

Borsa, szeptember 22. A hid túloldalán a kereskedelmi centrumban ezen a reggelen is minden csendes. Hiába, Borsán az idegennek nincs vonzóereje, itt a csodarábbi sem csemege többé.

Két órája, hogy a faluban idözik Reb Burechl Hager sighetzi rabbi, az Oradean elhunyt nagynevü vizsnitzi caddik fia. A maramuresi Kárpátokban töltötte a nyarat és most Borsán kereszttül hazautazik. Miközben a rabbi a faluban idözik, a borsai zsidók nem tolonganak a lakása előtt, hanem mindenki megy a dolga után. A tétlenek nyugodtan ülnek a lócákon, kocsmák és chéderek között, bámulják a mézszárszékereket, meg a gyümölcsös kofákat s nagy szakértelemmel kémlelik az eget, mely ilyenkor ős elején nagyon tiszta és kék.

Bezzeg a tüz előtt mennyivel másképpen zajlott volna le egy ilyen fogadtatás... Dehát ezek az emberek sok mindenben mentek akkor kereszttül. Hónapokon át irtak róluik a lapok és nevéket megtanulták egy fél világ. Hogyan is imponálna az idegen (akkor is, hogyha az illető történetesen csodarábbi) egy olyan faluban, ahol csupa világhírű emberek élnek...?

Egy chasszid rébe vallomása

Negyven év körüli, középtermű ember Reb Burechl Hager, egész megjelenését az a szeretetreméltóság határozza meg, mely annyira jellemző a vizsnitzi caddik gyermekeire. Borsai szállásán kerestük fel a rabbit és arra számítottunk, hogyha nyíltan fog beszélni, érdekes és autentikus véleményét fog mondani a chasszid mozgalom mai állásáról.

— A chasszidizmus — mondotta a rabbi bevezetőjében — sajnos, végső csőd előtt áll. Ha a vezetők nem térnek idejében észhez, ez a mozgalom, mely kétszáz esztendőn keresztül uralta a lelkeket, letűnik a zsidó történelem színpadáról. Nem a mozgalommal van baj, hiszen az utóbbi évek által teremtett szociális nyomor és politikai bizonytalanság mindenütt ingatagá tette a zsidóság lába alatt a talajt és széles néprétegeket tett alkalmassá a chasszidizmus befogadására. A tábor tehát nő, de kivész az eszmei tartalom és napról napra gyengül a chasszidizmusnak a praktikus vallási életre gyakorolt hatása.

Kimérten, nagyon intelligensen beszélt a rabbi. Kész, nyomdába való mondatokat diktált. Töredéknyi megszakítás után folytatta:

— A világháború komoly elváltozásokat idézett elő a mozgalom szerkezetében. A chasszidizmus, melynek alapja a személyi érintkezés és amely első periódusában megvetette az írást minden formájában, a háború, forradalom és az azokat követő hátréltatások következtében ráfanyalódott az írásbeli kapcsolatokra. A mai chasszid rabbinak adminisztrációja van, levelezőszályt tart és rendes könyvitelt vezet, mint valami textilgyáros. S ha nem akarja elveszíteni befolyását, kénytelen számolni ezekkel a változásokkal.

„A mai chasszidizmus: háboruskodás, divat és üzleti érdek...“

Kérjük a rabbit, hogy konkretizálja elgondolását. Hogyha most, amikor látszat szerint konjunkturája van a mozgalomnak, ő végső csődről beszél, mondja hát meg: miben látja a baj okát, miben nyilvánulnak meg a tünetek?

— A legnagyobb baj — hangzik a válasz — abban rejlik, hogy a chasszidizmus elanyagiasodott s csak annyiban érdekli az embereket, amennyiben az ő személyes ügyükkel áll összefüggésben. Nem Maramuresről beszélek most. Itt kezdettől fogva bizonyos tekintetben paraszmozgalom volt s az egyszerű zsidó — kabalisztikus tudás és ideológiai elmélyedés híján — a rabbihoz azt a közvetítőt látta, aki eljár

érdekében a legmagasabb fórumnál, elintézi, hogy ellés idején se a tehénnek, se a bornyunak ne történjen baja, hogy szénagyűjtés alatt ne essen az eső és a fecsusztatás idején ne szorogjon az eső. Ettől eltekintve a jobb chasszid legfőbb kívánsága volt régebben megtisztult gondolatokkal imádkozni, („ci dávenen mit rájne máchsuvesz“) míg az anyagi természetű gondok háttérbe szorultak. A kívánsággedulában, amit az egykori chasszid mestereinek átnyújtott, csak burkolt formában tett erre célzást. „Láavajd esz ádaajsem mitach hárchuve“, bőségesen szolgálni az istent — ezt írta ilyenkor a hívő a kvitlire és amikor a rebe előtt állott, eszedő tekintete ezt mondta: „isten látja a lelket, nem magamért teszem, én jó zsidó akarok lenni, szívvel-lélekkel akarom szolgálni az istent, de ez a kenyér után való hajszá megtöri a testem, könyörgöm hát, könynyíts egy keveset a terhemem...“ S mi lett ebből az ideális mozgalomból? Háboruskodás, divat és üzleti érdek. A fontoskodók igyekeztek új tartalmat adni a mozgalomnak, érdekessé, vonzóvá akarták tenni, ezért mindenből „ügy“-et csináltak. Úgy lett a sakter kinevezése, vagy egy rabbi megválasztása, s ugyancsak úgy lett a mikve, vagy a palesztinai persely-garások... Előbb szóbeszéd tárgyát képezte egy-egy ügy, azután nyílt háboruskodásra került a sor, bőséges teret biztosítva stratégiai berendezéseknek és bonyolult politikai sakkhuzásoknak. A „máchlajke“, a chasszid háboruskodás, amely ezeltől ébrentartotta az érdeklődést és amely egyesek szerint tartalmat és lelket adott a chasszidizmusnak, mos megássa a mozgalom sirtját. Ezért jelentem ki felelősségem teljes tudatában, hogy a chasszidizmus végső csőd előtt áll.

A chasszid rabbi hivatásáraól

— Ezek szerint mi a chasszid rabbi feladata? — tesszük fel a kérdést.

— Válságos idöket élünk — mondja a rabbi és mélyet sóhajt. Hogy népünket átmenthessük a jövőbe, a nép minden gyermeke kell, hogy vállalja a közös sorsot és annak következményeit. A chasszid rabbi feladata tehát elsősorban ébrentartani a vallásérköcsi parancsok iránti tiszteltet és érdeklődést, azután oda kell hatnia, hogy azok a főmegek, amelyek az ő hatalmi szavától teszik függővé elhatározásukat, zárt sorokban álljanak a megbonthatatlan népi egység szolgálatában.

— S gondolja, hogy a mai eszmeáramlatok mellett van jövője a chasszidizmusnak? — tesszük fel a további kérdést.

— A chasszidizmusnak van jövője, de csak abban az esetben, ha eszmei tartalma kibővíül. Amit acionista szervezet politikai és gazdasági téren céljaul kitűzött, azt a chasszid-mozgalom teljes egészében magáévá kell, hogy tegye. Egy népies hasonlattal élve: a hordó marad a régi, csak új bort kell belé önteni. A chasszidizmus, ez az alapjában véve vallási szakadár mozgalom, fanatizmussal és optimista hittel hódította meg a zsidóságot és kétszáz esztendőn keresztül szinte korlátlanul uralta, most ugyanezzel a lelkesedéssel bele kell kapcsolódnia az országépítés munkájába. Hiszem, hogy husz év múlva a palesztinai országépítés határozza majd meg a mi évtizedünk zsidó történelmét és a chasszidizmus lesz az a keret, amely az országépítés körül az összes erők összefogását fogja létrehozni.

Gyorsfénykép az ardeali ortodoxiaról

Az ardeali viszonyokra kerül a sor. Reb Burechl Hager, aki néhány évvel ezelőtt egy ardeali hitközség rabbija volt, szakértelemmel szól hozzá a kérdéshez.

— Furesa, sajtós folyamot meg végbe az ardeali zsidóság hitközségi életében. Ahogy az ember ideteszi a lábát, látja a röpíratok özönét, amely ellepi az egész tar-

tományt. Egyenetlenség, anarchia uralkodik az egész vonalon. Minden párt istenre és a trónra hivatkozik, reggeltől estig teletorokkal kiabálják, hogy a tóra veszélyben van, hogy a tóra bajban van, hogy a tóra érdekében sikra kell szállni, s közben nem akarják meglátni, hogy a rabbi tekinthetetlenül tönkre megy. Mert a laikus közönség a háboruskodások mögött meghuzódó személyi érdekeket látja. A nagy túlekedésben azt látja, hogy a hatalom birtoklásáért folyik a versengés és a nagy lármán keresztül is kérozódik az üzletieskedés pacsuli szaga. A háboruskodás egyébként jele annak, hogy a test él és reagál, s ezért azt mondom a hitközségi háboruskodásra, hogy ez egy látszólagos erény, melynek gyakorlása a legsúlyosabb bün. Amikor az ember látja, hogy mi megy itt végbe, az az érzése, hogy az ardeali zsidóság, amely pedig megörizte eddig a patriarchális valóságát, arra törekedne, hogy utólrje a galiciali és bucovinai zsidóságot. Ott azonban szintén „haladnak“ és minden vallási megnyilvánulással szemben tökéletes közömbösség uralkodik. A rabbi helyét és szerepét egy közmondás illusztrálja találoán. Valamikor azt mondták: „m'harcht im vi di katz“ (annyi szava van, mint a macskának) ma pedig azt mondják: „m'harcht im vi dem ruf“ (annyi szava van, mint a rabbinak). Bölcselnk már kétezer évvel ezelőtt felismerték a széthuzásban rejlő veszélyt és azt mondták: „Amig a zsidók békeességben élnek egymással — még ha közben bálványimádásra vetemednének is — egyetlen nemzet sem fogja őket eltiporni. Ha pedig háboruskodás van közöttük — még hogy ha külön-külön csupa istenfélő és jámbor emberek — minden utszéli csavargó lábbal fog taposni rajtuk“.

Szemben ülünk Reb Burechl Hagerrel és hallgatjuk érdekes fejtegetéseit. A külső szoba közben megtelik, néhány bémészködő gyermek az ablakpárkányon ágaskodik. Néha be jön egy-egy zsidó, aki sietve kapja magára szombati kabátját, kezében cédulát szorongat és egy kevés aprópénzt. Elfogultan megáll az ajtóban és amikor látja, hogy a rabbi nem méltatja figyelemre, észrevétlenül visszahuzódik.

Sok mindenről szeretnénk még beszélni a rabbiával. Az Agudáról és a Breuer-féle Palesztina-politikáról, a gerer rebe álláspontjáról és az aguda-ellenes chasszid rabbiokról, a Nathan Birnbaum-féle vallásfilozófiáról és a chasszidizmus felé tendáló pozsonyi ortodoxiaról. Viszont ehhez hosszú órák kellenek és a rabbi mindjárt indulni fog.

Feltesszük az utolsó kérdést:

— Mi lesz a vizsnitzi caddik örökségével? Dinasztikus rendszer lesz és a testvérek elismerik a legdöbbsz autoritását, vagy megoszlik az örökség, önálló rabbiudvarok alakulnak és elkerülhetetlen lesz a táborok közötti rivalizálás?

Nem kaphattunk választ, mert benyitott a gabbe, a kis vörösszakállu, erélyes zsidó, jelentette, hogy a kocsi készen áll, muszáj indulni, az ut a legelső bucovinai vasutállomásig legalább kilenc órát vesz igénybe. Reb Burechl megkönnyebbülten felsóhajt. *Milyen jó, hogy erre a kérdésre nem muszáj felelni...* Már nem vagyunk négy szemközt, Reb Burechl már nem az a szellemes közör, a jöltájékozott européer, aki szívesen idézi Gorkijt — újra „en garde“ áll, újra a hivek atyja. Mozdulatai nehézkesek, kimértek, arca elveszti élénkségét, szeméi fájdalmasak, bágyadtak. A hívőknek, akik a kocsihoz kísérik, szertartásosan csökre nyújtja a kezét.

Ilyenkor talán abban is bizik, hogy a chasszid-mozgalom azért még sem áll a végső csőd előtt...

Schön Dezső

KÉT-HAROM URILANY teljes ellátást kaphat firdőszobahasználatl. Reg. Ferd. 82. Weismé.

אתרוגים, לולבים, הדסים צו האבען אק בית המדרש אהל משה ביא ר' יוסף וואהל Cluj, Strada F. David 11.

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Megyeszékhelyen román intellektuel uricsalád keres német leányt három és nyolcéves gyermek mellé. Informator Alba-Iulia.

Szép butorozott szoba, kapumelletti bejárattal, firdőszobahasználatl kiadó. Str. Gen. Berthelot 25.

Konyhabutorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók a Str. Baritii 10. szám alatti asztalosmihelyben.

Kitünő állapotban levő csukott, 1934 típusú De Soto autó olcsón eladó. Érdeklődni Blaga garazseban, Sucinál.

Urak és hölgyek figyelmébe! Szörmebundák javítását, átalakítását, kabátok szörmezését és bélelését jutányosan vállalja Veress, szüics, fost Szántó Cluj, N. Iorga 2.

Szépén kereső építészemőrk feleségül venne 20—22 éves, magas növésű, szép, barna leányt megfelelő hozománnyal. Bővebbet „Mirea“ házasságközvetítő irodánál Cluj, C. Regele Ferdinand 116.

Zsidó minden es leányt, aki a főzéshez is ért, két tagu családhoz keresünk. Timisoara, Linoleum cég Bulv. Regele Ferdinand, Lloyd-sor.

Középkorú intelligens nő, német nyelvtudással, románul, franciául ír, olvas, jó bizonyítványokkal, irodai praxissal nevelőnek, háziasszony támaszának vagy bármilyen bizalmi minőségben azonnal elhelyezkedne. Flökiadóhivatal Oradea, Str. Rimanöczy 4.

Keresők falatozó, csemegüzlethez önálló vezetöt 30—40 ezer lej tökével, Gh. Baritii 14. szám.

Középkolásokat tanitana ellátásért is román anyanyelvű egyetemista. Naftalison, Str. Vladimirescu 16/a, földszint.

Perfekto deutsch-rumänische Korrespondenten, für Stundenarbeit wird gesucht. Offerte unter „Sofortige Eintritt“ bei der Administration des Blattes.

Megérkeztek a legújabb párizsi és bécsi modelljeim. Löwy Jolán női divaszalón Cluj, Regele Ferdinand 6. Emelet.

A legizletesebb vegetárius éttelek a Schwartz Ignác vezetése alatt álló „Flóra“ vegetárius étteremben kaphatók. Rendkívül olcsó abonoma árak: 3 fogásos ebéd 20 lej, vacsora 12 lej. Str. Gherescu 7. (Kereskedelmi Akadémia során.)

Habsburg-összeomlás

Bruno Böhm megrázó történelmi regénye, „Igy kezdődött — Apis és Este“ 408 lap, 172 lej. „A kétféül sas lehuil“ 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvvezetők teljes jegyzékét!

Gidá a COLU HIS M kiváló énekese este 11. UJSÁGIR néger dalokat és slágé

Csökkén a hban. Bucurestib csökkenően van. kezdett és a Cap Vranceai hegyekb ternyi magas hór időprognózis: 1—5 nyomás, váltakozó határozatlan iráköd este.

Cinkgyár lé német tökével. E tiben rövidesen c tan-Nadrag-Calan francia és német ardeali cinkterme ná fel.

Az üfő életn bajoknál, különös régbévalt termék rüvizsel — regg gyakran feltünő érm. Az orvosok

Fénykép h tal japán tudós. helyesebben: m tot“, vagyis a f készített. A talá A fényképezőgép van, ebbe ül a gőtte pedig refle van szerkesztve, világítja meg, ha vetit a modellre. forog a fénykép gép percnként del tehát köbe lefotografálja. megfordul a sz szítéshez 460 f men a megvilág egy-egy metszet gyitva, vékony ják, a másolatot vágják és a m A hasonlóság m a szobor feltűt és elsimítják. E s gipszsel, vagy

Wal a kuba

A filmművé Wallace Beer filmsláger, m és kámet veti vészti, aki a egyik legnagyobb lette John B artnak megé

Böhm E tudósítónk jel ható gyászúmm misoarai zsidó te virágzásáb dozatkezés fia gyászinnepély rom főrabbiá Jakab és Sch zédekben mé és munkásság megboldogult döttéssel ké énekára el tagjának egy dott a Haza lött. Utána mondották e totta meg Wiener Mör cionista akti ványból min kitünő szob cionista má emlékművön

HIREK

Gidály Tibor, a COLUMBIA és a HIS MASTER'S

kiváló énekes f. hó 24-én, csütörtökön este 11 órai kezdettel az

UJSÁGIRÓ CLUBBAN

néger dalokat és legújabb amerikai film-slágeret ad elő.

— Csökken a hőmérséklet az egész országban. Bucurestiből jelentik: A hőmérséklet csökkenésben van. Így a hegyekben havazni kezdett és a Capitala értesülése szerint a Vranceai hegyekben is havazott. 18 centiméternyi magas hóréteg rakódott le. Holnapi időprognózis: 1-5 milliméterrel csökkenő légnyomás, váltakozó boruló ég északon, enyhe, határozatlan irányú szél, meleg idő reggel, köd este.

— Cinkgyár létesül Ploestiben francia és német tőkével. Bucurestiből jelentik: Ploestiben rövidesen cinkgyárat létesítenek a Titan-Nadrag-Calan-művek közreműködésével, francia és német tőkével. A gyár az észak-ardeli cinktermelést aknázná ki és dolgozná fel.

— Az új életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen jóltáplált egyénekénél, a régebbi természetes „Ferenc József” kesernyivel — reggelként fél pohárral — gyakran feltűnő jó eredményeket lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

— Fénykép helyett „fotoszobor”. Egy fiatal japán tudós, Isao Morioka dr. feltalálta, helyesebben: megoldotta a „fotoszobrászatot”, vagyis a fénykép után történő szoborkészítést. A találmány lényege a következő: A fényképezőgéppel szemben fogatható szék van, ebbe ül a fényképezendő egyén, mögötte pedig reflektor világít. E reflektor úgy van szerkesztve, hogy nem az egész alakot világítja meg, hanem csak keskeny fénysávot vetít a modellre. A szék pedig egyenletesen forog a fényképezés alatt. A filmes felvétel percenként 1600 felvételt készít. A modell tehát körben megfordul s a gép körben lefotografálja. Négy-öt másodperc alatt megfordul a szék, így egy fotoszobor elkészítéséhez 460 felvétel kell. Az előhívott filmen a megvilágított keskeny csíkok az alak egy-egy metszetét adják. A filmet megnagyítva, vékony alumínium-lemezekre másolják, a másolatokat megfelelő szerkezettel kivágják és a metszeteket sorban összerakják. A hasonlóság most már tökéletes, csak durva a szobor felülete. Épp ezért viasszal átöntik és elsimítják. Ezt azután agyagba nyomják s gipszsel, vagy bronzal kiöntik.

Wallace Beery, a kubai forradalmár

A filmművészet nemzetközi eseménye Wallace Beery új kalandfilmje. Ez a filmsláger, mint szökevény, forradalmár és kémét vetíti elénk ezt a sokoldalú művészt, aki a „Garcia futárjában” élete egyik legnagyobb alakítását nyújtja. Mellette John Boles és Barbara Stanwick aratnak megérdemelt sikert.

— Böhm Ernő sirtóavatása. Timisoarai tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt megható gyászünnepély keretében avatták a timisoarai zsidó temetőben Böhm Ernő, az életré vázolásában elhunyt lelkes cionista és áldozatkész fiatalember sírlelkét. Az avató gyászünnepélyen megjelent Timisoara három főbbje, dr. Drexler Miksa dr. Singen Jakab és Schück Bernát, akik megindító beszédekben méltatták az elhunyt egyéniségét és munkásságát. A Barisszia, amelynek a megboldogult vezető tagja volt, nagy küldöttséggel képviseltette magát. A Hazamir énekkara elénekelt a tragikusan elhunyt tagjának egy-két dalát, majd Sio Imre mondott a Hazamir nevében „kaddist” a sír fölött. Utána Böhm Ernő apja és nagyapja mondták el a gyászimát, ami sirásig hatott meg a nagyszámú közönséget. Dr. Wiener Mór ügyvéd méltatta Böhm Ernő cionista aktivitását. A gyönyörű fehér márványból mintázott sírlelket Gallas Nándor, a kitűnő szobrász műve. A művész a fiatal cionista markáns fejét is megörökítette az emlékművön.

— Felmentette a tábla a bányászt, akit felesége öngyilkosságának elősegítésével vádoltak. Jon Bileac, 34 éves lupeni illetőségű bányász állott ma a ítélőtábla első szekciójának (Stamtopo tanácsa előtt). A bányászt az a vádolták, hogy segédkezett feleségének abban, hogy öngyilkosságot kövessen el. Kihallgatása alkalmából a bányász emondotta, hogy igen boldogan élt együtt feleségével, egészen a múlt év tavaszáig, amikor az asszony megbetegedett és súlyos operációnak kellett alávetni. Az operáció azonban nem sikerült és az orvosok véleménye szerint újabb operációnak kellett következnie. Az asszony annyira félt azonban az újabb műtétől, hogy kijelentette férjének, hogy inkább öngyilkosságot követ el, semmint hogy az újabb operációnak alávesse magát. A férfi nem beszélte le az asszonyt szándékáról, hanem azt mondta, hogy ő is öngyilkos lesz. Néhány nap múlva elhatározásuk végrehajtására került a sor. Az asszony valami mérget szerzett, a férfi pedig egy revolvert, amiben két golyó volt. Legelőször a férfi kísérte meg, hogy végezzen magával. A revolverrel a szája felé lött és összeesett. Az asszony ekkor kikapta a revolvert a kezéből, az egyik gyerekükre lött, nem talált, majd magára akart löni, de több golyó nem volt a fegyverben, mire a mérget tartalmazó poharat kapta fel az asztalról és az egészet kiitta. Rövidesen meg is halt az asszony, a férfit pedig, aki mindössze könnyebb sérüléseket szenvedett, az albaulai ügyészség vád alá helyezte, de a törvényszék annakidején felmentette. Az ügyész fellebbezése folytán került ma az ügy a tábla elé. Rövid tárgyalás után az elsőfoku ítéletet helybenhagyták, amely így jogerőre emelkedett.

— Megkezdődtek az őszi érettségi vizsgálatok. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt az egész országban megkezdődtek az érettségi vizsgálatok. 26 bizottság előtt vizsgáznak a diákok.

— Roosevelt a kommunisták jelöltjének nevezik ellenfeleit. Newyorkból jelentik: Az amerikai elnökválasztási kampány igen ádáz lesz, Roosevelt például a Hearst-lapok az a vádolják, hogy a komintern nemhivatalos jelöltje. A Fehér Házból ezt erősen cáfolták, mire a Hearst-konzern tulajdonosa a Newyork American című lapban ismételte meg állításait elég súlyos kifejezésekkel.

— Honnan eredt az istenitélet szokása? Közismert dolog, hogy a középkorban, amikor a jogszolgáltatás még nagyon kezdetleges volt, úgynevezett „istenítéletekkel” próbálták eldönteni: kinek van igaza. Az akkori felfogás azt vallotta, hogyha valakinek igaza van, azt Isten megsegíti, ha valakit ártatlanul vádolnak, azt Isten az erkölcsi világ berendezésénél fogva úgysem hagyja elpusztulni. Ezen alapultak az istenítéletek, amelyek egyike a tűzpróba volt, ahol az ártatlan (s így hitték legalább) a tüzes vasdarabokon sem égett meg súlyosabban. Az egyház mindig erősen tiltakozott az istenítéletek ellen, 1279-ben pedig szigorúan megtiltotta, hogy a papság résztvegyen a tűzpróbákban, amelyeket méltatlanul hoztak Isten nevével kapcsolatba. De a kor szelleme ezzel nem sokat törődött. Mélyen étek e próbák bizonyítói a lelkekben, hiszen a tüzes vaspróbák eredete Indiára vezet vissza. A germánok bizonyosan onnan hozták magukkal Európába és tartották fenn még itt is évszázadokig.

MAYERLING

Magyar feliratokkal! Ma és a következő napokon a ROYAL slágérmozgóban.

— Az esernyő európai meghonosítója 150 éve halt meg. Londonból jelentik: Portsmouthban ünnepélyesen ülték meg a város szülőtte, Harwavy Jónás halálának 150-ik évfordulóját. Az esernyőt Harway honosította meg Európában. Duszagazdag és különcök világlátója volt. Bolyongásai során elvetődött Perzsiába, ahol először látta az előkelőségek feje fölött ünnepélyes alkalmakkor tartott „hordozható tetőt” és arra a gondolatra jutott, hogy azt az eső elleni védekezésül lehetne használni. Keleti mintára készült otromba esernyői Londonban 30 éven át uccal botrányok és közügy céltáblái voltak. Ahol megjelent, az uccagyerekek tömegei kísérték és a kenyerüket fűtő bérkocsisok és gyaloghíntővők gyakran megkergették, de mire meghalt, az esernyő megnyerte a csatát. Harway, aki 74 művet írt, a börtönreform egyik legteljesebb előharcosa volt és hevesen küzdött, a teaivás akkor terjedő divatja ellen, de ellenfele, Johnson dr., a híres író és bölcsész, megvédte a teát és az esernyőt ezzel a mondással nemította el: „Harway némi hírnévre tett szert külföldi utazásaival, amit azután belföldi utazásaival teljesen elvesztett.”

— A lyoni gyors és egy autobus karambolja. Marseilleből jelentik: A lyoni gyors tegnap egy utkeresztesződésnél, Chateaufeuft mellett, elütött egy utasokkal telt autobusszal. A karambolnak 10 halottja, 24 többnyire súlyos sebesültje van.

— Autóbaleset érte a párizsi olasz követet. Párizsból jelentik: Vittorio Cerutti olasz követet autóbaleset érte, a fején sebesült meg. Állapota nem ad aggodalomra okot.

— Ellopták a toplitai főrabbi talisszát és töfilinjét. Schwartz Abraham toplitai főrabbinak hétfőn a hajnali szolichot imák alatt ellopták készitaskáját, két értékes töfilinnel, ezüstdiszes talisszal. A táskában volt még a főrabbi Chok-imakönyve is. Aki e tárgyakat esetleg megvette, adja le bárhol a rabbinál, ahol a vételárát visszatérítik.

— Az egyetemes protestáns liga hetedik közgyűlése Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Podjebradon tegnap vette kezdetét az egyetemes protestáns liga hetedik közgyűlése, amelyen Romániát Glondys sibui püspök képviseli. A kongresszus elnöke Hodzsa csehszlovák miniszterelnök.

BOGARAK,

tücskök, poloskák, svábogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztítók a

KATOL

japán rovarpor által.

Ea-gros beszerzés: N. H. Baltazar Bucuresti, Str. Selari 7.

— Halálhír. Satumareri jelentik: Vasárnap hajnalban rövid szenvedés után 57 éves korában elhunyt Freund Chaim textil nagykereskedő felesége. A jótékony asszony már hosszabb ideje szenvedett cukorbetegségben és az ebből eredő szívtágulás okozta időelötti halálát. Temetése óriási részvét mellett vasárnap délután ment végbe és azon a zsidó egész zsidó társadalmá, valamint a zsidó jótékonyegyesület képviselői vettek részt. Az elhunyt nagyszonyot jótékonyasága miatt általános tisztelet övezte.

— Munkásnépgyűlés Balamarén. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt nagyszabású munkásnépgyűlést tartottak a bányavárosban, amelyen egy a bányásznap, mint a többi munkásnapokhoz hasonlóan ezres tömeg jelent meg. A gyűlés szónoka Lotar Radaceanu az országos szociáldemokrata párt központi főtitkára, de beszélt még dr. Gergely János satumarei ügyvéd, Bretter Tibor a párt megyei tagozatának volt elnöke, Cristoea és Jelinek Ede satumarei kiküldöttek, valamint Botici Romulus a helyi bányászszervezet titkára. A gyűlésen követelték a községi és munkakamarai választások megtartását, tiltakoztak a jobboldali agitáció, háború és kapitalizmus ellen és élesen megkritizálták a romániai jobboldal vezetőit, Gogát, Cuzát, Vajdát és társait, akik csak a gazdasági leromlás útjára terelik az országot, hamis hitleri ideológiájukkal. Radaceanu a kül- és belföldi helyzetről tartott beszámolót és rávilágított arra, hogy a fasisztus csak átszólagosan rivalisa a demokráciának, amit bizonyít, hogy a harminc európai állam közül csak kettő: Németország és Olaszország fasiszta. A népgyűlés a legnagyobb rendben folyt le és a tömeg végül csendesen oszlott szét.

— A házasságkötés világrekordja. Londonból jelentik: A gyors házasságkötés világrekordját Elkton városka (Maryland, Egyesült Államok) érte el, ahol három perc alatt adják össze a házassalándókat, beleértve az egyházi szertartást és a lelkes áldását s menyezői szónoklatát. A városokban házasságkötési vállalatok alakultak, melyek tíz dollárért husz perc alatt végzik el az összes teendőket a házassági engedély megszerzésétől az esküvő befejezéséig, a menyezői lakomát is beleértve.

— Öhlmacherné Hellmann Magda okl. francia nyelvtanárno tanításait megkezdte. (Str. Calugaritelor 1. sz.)

— Havi beszámoló a Zsidópárt Jogvédő Irodájának működéséről. A Zsidó Párt vezetőségének azon elgondolásával kapcsolatban, hogy minél szorosabb kontaktust tartson fenn tagjaival, elhatározta, hogy időnként a Jogvédő Iroda működéséről is beszámolót tétet közzé. A Jogvédő Iroda ujjászervezése volt az egyik legfontosabb programpontja a helyi tagozatnak és ezt, az egész ardeali zsidóság legnagyobb meglegedésére számszázalékban meg is valósította. Az iroda segítségnyújtó tevékenysége annyira köztudomású lett, hogy nemcsak az ingyenes jogsegélyre szoruló keresik fel országárszünk legtávolabbi részeiből is, hanem bármilyen pennasszal, tanácsokért, valamint álláskeresés ügyben is hozzá fordulnak. Ami a munkanélkülieket illeti, összeköttetései révén igyekszik mindent elkövetni, hogy ezeknek munkahelyet szerezzen. Mint ismeretes, a Zsidó Párt Jogvédő irodája segítségére volt az iparosoknak az új ipartörvénnyel kapcsolatos teendőik elvégzésében. Több mint 100 kisiparos kereste fel irodánkat, ahol kérésüket elkészítették és felvilágosítással szolgálták mindenkinél az ügyben. Ezenkívül a Jogvédő Iroda augusztus havában eljárt 2 állampolgársági, 6 adó és 2 polgári ügyben. Itt említjük meg, hogy az elmult évben a helyi tagozat tagjainak száma több mint 300-al szaporodott. Az Országos Zsidó Párt cluj-i tagozata.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedül hajójárat, mely palesztina lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Carmel	szeptember 24	Har Carmel	október 8
Har Zion	október 1	Har Zion	október 15
		Har Carmel	október 22

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardeali és banaui vezérképviselőtélénél

Tehermentesítési ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigazgató szolgálat felvilágosítás. Casuta Postak 65, Tel. 174. Távirat: Bercovici

OLA GUMMI

Cristalin és Tropic a legmodernebb minőségűek az 1959701 számú amerikai Patent szerint a legjobb preservatív 5 évig eltarthat.

UJ KELET Legújabb hírek

A hágai döntőbirósághoz utalták az abesszin delegáció kizárásának ügyét

Külön jogász-bizottság dönt abban a kérdésben, hogy a bíróság döntéséig az abesszin delegáció résztvehet-e a Népszövetség ülésén. Az olasz delegáció nem jelent meg a közgyűlésen. Nagy nyugtalanság Genfben a négus megérkezése miatt. Abesszinia egyelőre tagállama marad a Népszövetségnek

Genf, szeptember 22. A népszövetségi közgyűlés tegnapi ülésének váratlan szenzációja, hogy ellenére az angol és francia intencióknak, sem a közgyűlés plénuma, sem az igazoló bizottság nem hozott kategórikus határozatot az abesszin delegáció kizárása ügyében. Ennek következtében Olaszország visszatérése a népszövetségi közgyűlés üléseire egyelőre halasztást szenved.

Mindenestre érdekes és figyelemreméltó jelenség, hogy a népszövetségi közgyűlésen résztvevő tagállamok többsége Abesszinia mellett nyilatkozott meg, ami lényegesen komplikálja az amúgy is komplikált nemzetközi helyzetet.

Az a körülmény, hogy Abesszinia esetleges kizárásának ügyét a hágai döntőbirósághoz terjesztik, még nem oldja meg a

kérdést, mert esetleg a hágai döntőbiróság Abesszinia javára fog dönteni.

A tegnapi délutáni ülés már e súlyos bizonytalanság jegyében ült össze. Az eredeti terv szerint az abesszin küldöttek kizárása után foglalta volna el helyét a közgyűlés ezidei elnöke, Lamas Saavedra argentin külügyminiszter, aki már az olasz delegáció részvételével nyitotta volna meg az ülést. Lamas Saavedra azonban ilyen megoldásra nem mutatott hajlandóságot, minthogy éppen ő volt az, aki a múlt évben megteremtette a népszövetségi indítványt, hogy az erőszakkal létrejött területi változásokat ne ismerjék el. De leküzdhetetlen nehézség merült fel a tervezett megoldás ellen az igazoló bizottságban is. Már a bizottság összeállítása sem ment simán.

Tiltakozások az abesszin delegáció kizárása ellen

A tanácskozáson azután Limburg holland külügyminiszter tiltakozott Abesszinia kizárása ellen és azt ajánlotta, hogy a kérdést a hágai bíróság elé terjesszék. Limburg külügyminiszter ezzel, hír szerint Svédország, Norvégia, és Dánia álláspontját is képviselte. Csehszlovákia, Oroszország és Törökország pedig állítólag azt a feltételt szabták a megoldást tervehző hozzájárulásukért, hogy a Népszövetség nyomást gyakoroljon Portugáliára a spanyol polgárháborúval szembeni semlegesség kérdésében. Ennek a helyzetnek következményeképpen terjesztette azután be Politisz igazoló bizottsági elnök jelentését, mely halasztást kér az abesszin képviselet kérdésének teljes kivizsgálásáig. A javaslatot elfogadták, ami természetesen nem sokat változtat a helyzet legteljesebb zavarróságán.

Pesszimizmus és nyugtalanság Genfben a négus megérkezése miatt

Súlyosbítja a nehézségeket, hogy tegnapi Genfben érkezett a négus is, ami arra vall, hogy abesszin részről készülnek felhasználni minden lehetőséget. A népszövetségi közgyűlésen és az igazoló bizottságban tegnapi történetek pedig arra mutatnak, hogy az abesszinek ilyen lehetőségek fölött még rendelkeznek is. A helyzet további alakulása attól függ, hogy Olaszország milyen álláspontot foglal el. A történetek után ugyanis az abesszin küldöttek gyors kizárása nem nagyon látszik valószínűnek. Ha viszont olasz részről szintén elfogadják a hágai megoldást, akkor az átmeneti nehézségeket Olaszország ideiglenes részvételével a tanácskozáson le lehetne küzdeni. Nagy kérdés azonban, hogy az olaszok eddigi magatartásuk után ilyen megoldásra hajlandók-e.

Kapcsolatban a négus váratlan Genfben érkezésével a Le Journal azt írja, hogy a Népszövetség folyósóin pesszimizmus és nyugtalansággal tekintenek a közeljövőbe. Az olasz kormányt igen felizgatná az ügynek a hágai döntőbiróság elé való utalása, mert nagyon jól tudja, hogy az ítélet Olaszország ellen fog szólni és hogy az abesszinek könnyen megjelenhetnének a Népszövetség előtt.

Egyidejű londoni jelentés szerint az abesszin követség újabb közleményt adott ki, hangoztatva, hogy Abesszinia kétharmadát az olaszok még nem foglalták el.

Döntött az igazoló bizottság

Genf, szeptember 22. (Rador.) A meghatalmazások igazoló bizottsága zárt ajtók mögött ülést tartott és megegyezett

az abesszin-kérdésben. Ennek értelmében egyhangulag elismerte, annak székszékségét, hogy a hágai nemzetközi döntőbiróságtól konzultatív jellegű véleményezést kérjen, annak megállapítása végett, hogy az abesszin delegáció meghatalmazása érvényes-e a jelenlegi körülmények között.

A határozat értelmében ma délután szűkebb körű jogász-bizottság ül össze, amely meg fogja állapítani, milyen formája legyen a hágai bírósághoz intézendő kérdésnek és hogy a válasz megérkezéig az abesszin delegáció résztvehet-e a közgyűlés ülésén. A bizottság holnap terjeszti elő jelentését az igazoló bizottság elé, mely a maga részéről határozatával a közgyűlés elé járul.

Általános vélemény szerint a mai határozat egyik következménye az olasz delegáció távolmaradása lesz, legalább is a hágai bíróság véleményezéséig. Valószínű, hogy ez a válasz meg fog érkezni az ülés szak végéig.

Abesszinia egyelőre a Népszövetség tagállama marad

London, szeptember 22. (Rador.) Kapcsolatban az abesszin delegációnak a Népszövetség közgyűléséről való eltávolításával, ami nehézségekre utközik. A Morning Post ezeket írja:

A kivégzésére vezényelt osztag nem volt hajlandó löni és így Abesszinia egyelőre a Népszövetség tagállama marad. Világos azonban, hogy az a kivételes helyzet, amiben a négus van, csak akkor lehet megoldva, ha sikerülni fog neki elüznie az olaszokat Abesszinia területéről. Csak akkor ismerhetné el a Népszövetség az állítólag Goreban működő kormányt. Addig azonban a Népszövetség többet veszítene megfoghatott tekintélyéből, ha fenntartaná az abesszin szuverenitás üres létét. A Népszövetségnek egyáltalán nem érdeke ismét táplálni a népek közti ellenségeskedést.

A baloldali lapok felháborodva tiltakoznak a négussal szemben tanúsított eljárás ellen. A News Chronicle nem hajlandó semmilyen diplomáciai értéket tulajdonítani a francia-angol eljárásnak. A Daily Herald emlékeztet arra, hogy az angol kormány is elismerte volt, hogy a négus nem veszítette el szuverén államfői minőségét.

Huszonhét pontból álló napirend

Genf, szeptember 22. (Rador.) A közgyűlés mai harmadik ülését tartotta ma Saavedra Lamas elnökletével. Az ülést procedurális kérdéseknek szentelték. A közgyűlés elfogadta a 27 pontból álló napirendet. Az

elnök javaslatot tett a bizottságok megalkotására és azt a véleményét juttatta kifejezésre, hogy nincs szükség a harmadik, lezerelési bizottság összehívására, de ezt a közgyűlés elnöki tanácsa lesz hivatalosan eldönteni. Az ülést 10.50 órákor berekesztették, hogy az igazoló bizottság folytathassa munkáját.

Összeültek a kisantant és a Balkán-szövetség delegátusai

Genf, szeptember 22. (Rador.) Tegnap délután 13.30 órákor a kisantant és Balkán-szövetség delegátusai összeültek Rízsdi Arras lakásán és a népszövetségi közgyűlés napirendjére tűzött összes kérdéseket megvitatásához fogtak hozzá.

Delbos javaslata a fegyvergyártás ellenőrzésére

A l'Oeuvre szerint ugylátszik, hogy a francia kormány kezdeményezésére összehívják a lezerelési bizottságot. Delbosnak szándékában áll javaslatot tenni a fegyvergyártás nemzetközi ellenőrzésére és a konferenciára meghívni Németországot és Japánt is.

Románok és zsidók együtt ugrasztottak szét egy cuzista gyűlést Salmar megyében

Még vannak demokrata parasztok Romániában

Satumare, szeptember 22. Rendkívül érdekes eset történt a minap Tarna-Mare községben. A Goga-Cuza-féle nemzeti keresztény párt körzeti gyűlést tartott Tarna-Maren. A gyűlés megkezdése előtt a körzeti vezető meglepetéssel vette észre, hogy

hallgatói között elég szép számban vannak zsidók is jelen.

Aránylag elég barátságosan a terem elhagyására szólította fel őket, mivel a gyű-

lést csak keresztény románoknak rendezték. Azonban az ott levő zsidók legnagyobb meglepetésére több román földműves is azonosította magát velük és

azzal az indoklással, hogy ők együtt élnek és kimlődnak a zsidókkal, elhagyták a termet.

A felszólított zsidókkal egyidejűleg annyi román hallgató is eltávozott, hogy nem volt kinek megtartani a gyűlést és így az el is maradt.

Canciov pénzügyminiszter: Ez a költségvetési év sokkal kedvezőbb a tavalyinál

Bucuresti, szeptember 22. Mircea Canciov pénzügyminiszter nyilatkozatot adott a sajtónak a költségvetés végrehajtásáról augusztus 31-ig. Rámutatott arra, hogy az elmúlt öt hónap alatt közel kilenc és félmillió lej bevétele volt az államkincstárnak, a tavalyi nyolcmillióval szemben. Általában a pénzügyminiszter kedvezőnek ítélte meg az ezévi pénzügyi helyzetet. 11 százalékkal emelték ugyan a költségvetést a tavalyival szemben, az általános bevételek azonban sokkal kedvezőbbek voltak. Az egyetlen nehézség a nyugdíjpénztár körül merült fel, ahol késéssel fizetik a rokkantak nyugdíját, a községi és megyei jövedelmek következtében, miután ezek nem teljesítik idejében a szükseges összegek kifizetését. A pénzügyminisz-

ter ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogy lépéseket tett annak érdekében, hogy teljes egészében és idejében történjenek a fizetések, 600 milliót tartalékol teremtve erre a célra. Összegezve a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ez az év jóval kedvezőbb volt, mint a tavalyi és meg van győződve róla, hogy a költségvetési esztendő minden deficit nélkül fog záródni.

— Az osztrák kormány a hadköteleztség bevezetésére készül. Bécsből jelentik: Baarenfels helyettes kancellár a stájerországi hadgyakorlatok befejezése alkalmával beszédet mondott, amelynek során megállapította, hogy a milícia új politikai eszköz. Ha az önkéntes hadsereg intézménye nem fog kielégítő eredményeket hozni, a kormány nem fog habozni és bevezeti a hadköteleztséget.

Hölövek figyelmébe!

Megkezdődött az őszi és téli szezon az **Izzák női divatszalonban** Memorandumul 6. sz. alatt. Legújabb modellek és divatlapok után készülnek női kabátok, kosztümök és ruhák. Precíz munka, pontos kiszolgálás.

FRATERNYAS Könyv- és Lapkiadó E. K. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postală
Mărită în sum.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61.
Havonta 110, negy-
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
détések díjazás
KELET az erdélyi
dőség egyetlen polt
Olkéink utányom
és megjelölésével

Kez idej

Bucuresti, szeptem-
tud.) Kedden este
Moritzból jelentette
Titulescu állapota
este kilenc órákor
tették és megállapí-
ság orvosi közlemé-
ka Titulescu jól a
maga kérte, hogy
vossai csak a szerd-
ták meg ismét, am-
tették. A beteg v-
éri magát, de állan-
napi verátómlesztés
Titulescu táplálás
főbb gondját képez

A volt külügyminiszter teljesen étvágytalan mélt figyelmet

Most a súlyos vérs-
lása rendkívül neh-
táplálkozás miatti
ugyanancsak fokozza.

Az orvosok még
volt külügyminiszter
hét óta bekövetkez-
Titulescu már évek
mérséklete állandó
volt. Az állandó er-
mak, amelyek köz-
éjszakák, amelyek
közti tárgyalásokat
szitette elő, az az
egy, a világesemény-
politikusknál végzet-
járultak állapotát
Pihenő és szűnet n-
sainak kétségbees-
nére is elhanyagolt-
ge felé azután oly-
fel, amelyek vérsz-
hajlamos Titulescu
rosszabbodást idéz-
is lehet, vagy a v-
tulfejlesztésnek és
lapotában a beteg
egyensúlyát. Titul-
száma katasztrófa-
és heveny-vérszeg-
amely egyike a v-
nehezebben leküzd-
ségeknek.

*Az is lehetséges
tek elűnését
vagy valamely
szervezetben va*

Az orvosok, mi-
dig nem tudták a
ni. Érdekes ez
egyik rádióállomá-
szerint mintegy ké-
reuxban az egyik
meztette Titulescu
ják mérgezni. Tér-
lyamán a vérszeg-
haladt előre, an-
giával léptek vol-
susztus 29-én Tit-
orvosa, aki abban
gyógyíthatja a v-
jelentette, hogy a
szébb". Ezen a na-
tarescu-kormány-
se Titulescu félre-
alkalmazott eljár-
tást tett. Egy ol-
és állandó idegfej-